

6-SINF MATEMATIKA FANIDAN NAZORAT ISHI

I CHORAK I VARIANT

Murakkab algebraviy ifodalar

- $3(2x - 4y) - 5x + 6y$ ifodani soddalashtiring va $x=5$, $y=2$ bo'lganda qiymatini toping.
- Agar $a/b = 3$, $(2a - b)/(4a - b)$ ifodaning qiymatini hisoblang.
- Uzunliklari $(x - 4)$ bo'lgan to'g'ri to'rtburchak perimetri ifodasini tuzing va $x=6$ bo'lganda hisoblang.
- Qayta ochilgan to'rtburchakning yuzi: $2.5a^2 - 1.5(8a + 2)$.
- Agar $x + y = 10$ va $x - y = 5$ bo'lsa, xy qiymatini ifodalarni soddalashtirish orqali toping.

Tenglamalar va tengsizliklarni yechish

- Tenglamani yeching: $x + 15 = 2x - 3$.
- Noma'lum sonning $4/5$ qismiga qo'shilganidan keyin 2 ga kamaytirilsa, natijasi hosil bo'ladi. Noma'lum sonni toping.
- Tenglamani yeching: $(7x - 3)/4 = (x + 2)/2$.
- Agar $2y - 7 = 11$ bo'lsa, $5y + 3$ ifodaning qiymatini toping.
- Kasrli tenglamani yeching: $5 / (x - 2) = 1 / (2 - x)$.

Oddiy kasrlar ustida murakkab amallar

- Amallarni bajaring: $(3 \frac{1}{4} + 2 \frac{1}{6}) \div (1 \frac{5}{8})$.
- Noma'lum sonni toping: $x * (4/7) = (8/21) \div (2/3)$.
- $5 \frac{3}{5}$ va $2 \frac{1}{4}$ sonlarining ko'paytmasi ularning ayirmasidan qancha katta?
- Uchta sonning yig'indisi 15 ga teng. Birinchi son $4 \frac{1}{2}$, ikkinchi son $3 \frac{1}{4}$ mara marta birinchi sonni toping.
- Qulay usulda hisoblang: $125 * 4/5 - 25 * 4/5 + 50 * 4/5$.

Kasrli matnli masalalar

- Hovuzning $3/8$ qismi suv bilan to'la. Unga yana 45 litr suv quyilsa, hovuzning yarmini to'ldirish uchun qancha suv qo'shish kerak?
- Sayyoh butun yo'lning $2/5$ qismini poyezdda, qolgan yo'lning $1/3$ qismini avtobusda bosib o'tgan. Shunday qilib, u 70 km yo'l qoldi. Jami yo'l uzunligini toping.
- Birinchi quvur hovuzni 6 soatda, ikkinchisi 8 soatda to'ldiradi. Ular birgalikda 2 soat ishlagach, hovuzning qancha qismi bo'sh qoladi?
- Ishchi maoshining $1/3$ qismini ijara uchun, qolgan pulining $3/4$ qismini oziq-ovqatga sarfladi. Unda 150 ming so'm qoldi. Ishchining maoshi qancha edi?
- Fermer o'z yerining $3/7$ qismiga paxta, qolgan yerning $5/8$ qismiga bug'doy ekdi. Agar bo'sh qolgan yer 15 gektar bo'lsa, jami yer maydoni qancha?

Mantiqiy va aralash masalalar

- A va B sonlari nisbati 3:4, B va C sonlari nisbati esa 2:5 ga teng. A, B va C sonlarining yig'indisi 68 bo'lsa, bu sonlarni toping.
- Bir son ikkinchisidan $4 \frac{1}{5}$ marta katta, ularning ayirmasi esa 16 ga teng. Kichik sonni toping.
- Do'konga keltirilgan mevalarning $4/9$ qismi olma, qolgan mevalarning $2/5$ qismi nok, qolgan 30 kg esa shaftoli. Do'konga jami necha kg meva keltirilgan?
- $3/4$ m uzunlikdagi simdan $1/5$ m uzunlikdagi nechta bo'lak kesib olish mumkin va qancha sim ortib qoladi?
- Agar kasrning surati 30% ga orttirilib, maxraji 20% ga kamaytirilsa, kasr qiymati qanday o'zgaradi?

6-SINF MATEMATIKA FANIDAN NAZORAT ISHI

I CHORAK II VARIANT

Ifodalarni soddalashtirish va hisoblash

1. $(2x)/3 + y/4 - (x-y)$ ifodani soddalashtiring va $x = 9$, $y = 12$ bo'lganda qiymatini toping.
2. Soddalashtiring: $3(a-b) - 4(2a-3b) + 2(b-a)$.
3. Kvadratning tomoni $5x$ bo'lsa, uning yuzini topuvchi algebraik ifodani tuzing.
4. Agar $x/y = 2$ bo'lsa, $(x^2 + y^2)$ ning qiymatini toping.
5. Kasr kichikrashtiring: $(4x + 8)/2 - (9x - 3)/3$.

Murakkab tenglamalar

6. Tenglamani yeching: $2.5x - 3 = 4x + 1$.
7. $(3x - 1)/5 - (x + 2)/3 = 2$ tenglamani yeching.
8. Noma'lum sonning yarmi va chorak sonning disisi $1/3$ sonning $1/3$ qismini toping.
9. Agar $4a - 5 = 7$ bo'lsa, $2a^2 + 3$ ni toping.
10. Proportsiya xossasidan foydalanib tenglamani yeching: $5x + 4 = 19$.

Kasrlarni bo'lish va ko'paytirishga doir murakkab masalalar

11. Hisoblang: $(4 \frac{2}{3} * 1 \frac{2}{7}) \div (3 \frac{1}{9})$.
12. Tenglamani yeching: $x \div (3/5) = 2 \frac{1}{2} * (4/15)$.
13. $7 \frac{1}{2}$ va $3 \frac{1}{3}$ sonlari yig'indisi ularning ko'paymasidan necha marta kattiroq?
14. To'rtta sonning yig'indisi 20. Har bir keyingi son oldingisidan $1 \frac{1}{2}$ ga kattiroq bo'lganini toping.
15. Qulay usulda hisoblang: $3/7 * 5/9 + 3/7 * 4/9 + 4/7$.

Kasr ishtirok etgan harakat va ish masalalari

16. Akmal bir ishni 10 kunda, Botir esa 15 kunda tugatadi. Ular birgalikda 4 kun ishlaganida qancha qismi bajarib qoladi?
17. Ikkita shahar orasidagi masofaning $5/8$ qismini bosib o'tgan avtomobil, manzilgacha yana $1 \frac{1}{2}$ km qolganini bilganida jami qancha yo'l yurishi kerak?
18. Bir quvur hovuzning $1/3$ qismini 4 soatda, ikkinchisi $1/4$ qismini 2 soatda to'ldiradi. Ikki quvur birgalikda qancha soatda to'ldiradi?
19. Do'kondagi unning $2/5$ qismi birinchi kuni, qolganining $5/6$ qismi ikkinchi kuni sotildi. Uchinchi kuni 40 kg un qolgan bo'lsa, jami un qancha edi?
20. G'ildirak aylanasi uzunligi $2 \frac{3}{4}$ metr. U 550 metr masofani bosib o'tish uchun necha marta aylanadi?

Mantiqiy-algebraik amallar

21. Uchta qutida jami 120 ta shar bor. Birinchi qutida ikkinchisidan 1.5 marta ko'p, uchinchi qutida esa birinчисidan 2 marta kam shar bor. Har bir qutidagi sharlar sonini toping.
22. Bir son ikkinчисidan $5 \frac{1}{4}$ ga katta. Agar katta sonni kichigiga bo'lsak, bo'linma 2 va qoldiq $1 \frac{1}{4}$ chiqadi. Sonlarni toping.
23. Kutubxonadagi kitoblarning $3/10$ qismi badiiy, qolganining $4/7$ qismi ilmiy, qolgan 150 tasi darslik. Jami kitoblar sonini toping.
24. $4/5$ kg konfet 16000 so'm turadi. $2 \frac{1}{2}$ kg konfet necha so'm turadi?
25. Kvadratning tomoni 25% ga orttirilsa, uning yuzi qanday kasr qismiga ortadi?

veb-saytimiz: Zokirjon.com

Zokirjon.com. veb-sayiti orqali o'zingiz uchun kerakli hujjatlarni yuklab olishingiz mumkin.

Zokirjon Admin bilan

90-530-00-68, , 91-397-77-37, 90-530-68-66 nomerga murojaat qilishingiz, shu nomerdagi telegram orqali bog'lanishingiz nza456 yoki nza445 izlab telegramdan yozishingiz so'raladi.

Telegramda murojaatingizga o'z vaqtida javob beriladi
Matematika 6-sinf 1-4-choraklar uchun 20 tadan 2 ta variant nazorat ishi savollarini to'liq holda olish uchun telegramdan yozing.

Telegram kanalimiz:

@Maktablar_uchun_hujjatlar

UzCARD

*880*9860230104973329*summa#

Plastik egasi Nabiyev Zokirjon

DIQQAT!!!

Sizga bu **OMONAT** qilib beriladi.
To'liq holda olganingizdan so'ng:
Faqat o'zingiz uchun foydalaning.
Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.
Internet orqali veb-saytlarga joylamang.
Kanal va gruppalariga tarqatmang.

**OMONATGA HIYONAT
OILMANG.**

Bizni hizmatdan foydalanib qulay imkoniyatga ega bo'ling!

Bizda maktablar uchun quydagi hujjatlar mavjud.

- 1. 1-11-Sinflar uchun kelajak soati ish reja va konspektlari**
- 2. 1-11-Sinflar uchun barcha fanlardan to'garak hujjatlari**
- 3. Sinf rahbar hujjatlari**
- 4. Metodbirlashma hujjatlari**
- 5. Ustama hujjatlari**
- 6. 1-11-Sinflar uchun barcha fanlardan konspektlar va tezislar**
- 7. 1-11-Sinflar uchun Ish rejalar (Taqvim mavzu rejalar)**
- 8. Maktab ish hujjatlari**
- 9. Direktor ish hujjatlari**
- 10. MMIBDO' ish hujjatlari**
- 11.O'IBDO' ish hujjatlari**
- 12.Psixolog hujjatlari**
- 13.Xotin-qizlar qo'mitasi ish hujjatlari**
- 14.Kutubxona mudirasi ish hujjatlari**
- 15.Besh tashabbus hujjatlari**
- 16. Ommalashtirish uchun dars ishlanmalar va ochiq dars ishlanmalar, taqdimotlar, slaydlar**

O'zbek va rus maktablar uchun

Buyutirma asosida

1-11-sinflar uchun barcha fanlardan **testlar, nazorat ishlar, tezislar, to'garaklar va yillik fan konspektlar, tadbir senariylari, ochiq dars ishlanma va slaydlar (taqdimotlar), ko'rgazma va tarqatmalar, faxriy yorliq, diplom, tashakkurnomalar** va boshqa hujjatlarni tayyorlab beramiz.

Tel:91669-34-74 Telegramdan:@talimxizmatlar izlab toping.

Для 1–11 классов узбекских и русских школ по всем предметам: **тесты, контрольные работы, тезисы, сценарии кружков, годовые конспекты уроков, сценарии мероприятий, разработки открытых уроков, слайды (презентации), стенды и раздаточные материалы, почётные грамоты, дипломы, благодарственные письма и другие документы.**

Тел: 91669-34-74 Telegram: @talimxizmatlar